

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över EU-kommissionens förslag till förordning och rådsbeslut om skydd för utsatta vuxna

Malmö tingsrätt har ombetts att yttra sig över EU-kommissionens förslag till förordning och rådsbeslut om skydd för utsatta vuxna (KOM[2023] 280 och KOM[2023] 281) och lämnar nedan angivna synpunkter. I övrigt har tingsrätten inte några synpunkter på förslagen.

Tingsrätten är positiv till att den föreslagna förordningen har ett brett tillämpningsområde. Det är dock viktigt att tillämpningsområdet är tydligt. I Sverige finns det flera olika typer av ställföreträdarskap. Det är i förslaget tydligt att ställföreträdarskap som beslutas av behörig myndighet omfattas av tillämpningsområdet, exempelvis godmanskap och förvaltarskap. Däremot är det inte lika tydligt att andra typer av ställföreträdarskap, såsom framtidsfullmakter och anhörighetsbehörigheten (17 kap. föräldrabalken) omfattas. Detta bör klargöras.

I artikel 10 a anges att en åtgärd som har vidtagits i en annan medlemsstat får vägras om åtgärden har vidtagits inom ramen för ett rättsligt eller administrativt förfarande utan att den vuxne har fått möjlighet att yttra sig, såvida det inte är fråga om ett brådskande fall. I ärenden om godmanskap och förvaltarskap är det relativt vanligt att den vuxne saknar förmåga att ge uttryck för en åsikt. Det kan alltså även i andra situationer än när det är fråga om ett brådskande fall vara olämpligt att höra den vuxne. Det föreslagna undantaget från att ge den vuxne möjlighet att yttra sig bör därför utvidgas (jämför 11 kap. 16 § föräldrabalken). Ett alternativ kan vara att klargöra att den vuxne i vissa situationer kan ges möjlighet att yttra sig genom en företrädare (jämför 20 kap. 2 § andra stycket föräldrabalken).

Det är svårt att avgöra hur ofta det kan bli aktuellt för svenska behöriga myndigheter att utfärda företrädarintyg. I det fortsatta lagstiftningsarbetet bör det övervägas om Sverige bör utse en central myndighet som utfärdar samtliga företrädarintyg (jämför artikel 36.2 a).

I handläggningen har deltagit chefsrådmannen Anna Täcklind och rådmannen Linnéa Brossner.

Anna Täcklind

Linnéa Brossner